

Politiszkos žinios.

Amerika.

Laisvo krašto prezidentas užsimanė pabandyti mėgdžioti Maskolijos despotą. Prezidentas Roosevelt užsimanė apvažinėti pietines valstijas, kur republikonai mažiau turi šalininkų. Republika jai jam rengia tokią jau iškilmingą priėmimą, kaip Maskolijoje carui parengia jo tarnai.

Maskolijos iškilmingas car kelionės rengia uždėdinti kvailinimui teip žmonių, kaip ir paties caro, prie kurio, per uždėdintą kvarantę, negali prisigriebti teisingos žinios ne apie žmonių reikalavimus, ne apie tikrą padėją Maskolijoje. Bet kam Amerikoj reikalingos iškilmingos prezidento kelionės, kam tie jam rengiami iškilmingi priėmimai, kam iškilmingos savo ir savo partijos prezidento kalbos? Juk Amerika ne Maskolija, čia prezidentas neturi įtekmes ant valdymosi atskirų šalių, į valdymosi šalių reikalus negali kisti.

Ką gi todėl nori atsiekti savo kelionės prezidentas, ką nori atsiekti rengianti jam tokias iškilmingas priėmimus, koki pritikina vien despotiškiems valdomams? Gal jie stengiasi čia išdirbti tokias jau pultikas sanlygas, kokios viešpatuoja Maskolijoje, kur caras yra ponas gyvasties ir laisvės savo pavaldinių. Norėdinių tokių sanlygų, be abejonės, nepitruks, kadangi ir Amerikoj netruksta neteisingų uždėdintų, norėdinių tautos kaitais pripildyti sau kienius. Bandančių sekti pėdoms maskolikiškių ir Amerikoj uždėdintų netruksta. Pasirodė prigavystės uždėdintų prižiūrėdinių žemes randui prigulindais Oregone ir kitose vakarinėse valstijose. Dabar tirinėja pavidavimus uždėdintų Milvaukėj. Na, argi tie nenorėtų, kad būtų Amerikoj uždėdinti ant laikraščio cenzūra? Tą sykį jau nesunku but sutverti tokias sanlygas, kaip Maskolijoje, prezidentą apsausti eiecuriu.

Jeigu uždėdinti neapsižiūrės, politikieriai gali iš laisvės krašto padaryti antrą Maskoliją, o tojė gali dar pastoti laisvės kraštu. Žmonės neturi didelio noro daboti valdžias. Politikoj dalyvauja vis mažiau žmonių. Štai, šįmet, laike registravimo turėdinių ties balsuoti, ne tik Chicago, bet visoj Amerikoj užsiregistravo daug mažiau žmonių negu kitais metais. Juo mažiau bus besinaudojančių iš politikų tiesų uždėdintų, juo didesnis įgaus valią valdžią turinti.

Prezidentas ir jo draugai visa gerkle šaukia, kad reikia dauginti kariuomenę, drąsinti laivyną, taigi mėgdžioti despotiška valdomus kraštus. Kam gi ta skaitlinga kariuomenė ir tvirta laivynas Amerikoj? Juk ant jos, ir norėdami, kiti kraštai negali užpulti. Atsigynimui nuo svetimų priešų pakanka ir dabar po ginklų stovinčios kariuomenės, nors ji, kaip sprendžia vokiški kariški delegatai buvę Amerikoj, ir negali lygiatiesi su kariuomene kokio nors Europos krašto; platinai gi kolonijas, užgriebiant kitiems prigulindus kraštus Amerikai dar nereikia, kadangi ji pas save turi daugybę dar nenaudojamos žemės: čia ant tokio ploto

kaip visa Europa gyvena vos 80 milijonų žmonių. Vadovų armijos yra tai prezidentas, jis gali jai prisakyti davinėti; Amerikos kareiviai yra samdininkais, o toki visur labiau ypatoms tarnauja negu tautiškos armijos. Kolonijos, skaitlingos armijos ir laivynės reikalingos Amerikai neatsigynimui, bet pakėlimui valdžios ir griebimui svetimų kraštų.

Platinimas rubežių, didinimas kolonijų, naudos tautai neatgabena, iš to naudojasi mažas uždėdintų ir pralobėlių skaitlinys, bet tautai ant sprando puola iš to didesnis sunkenybės, kadangi kaistas valdymo kolonijų moka ne tie, kurie iš to naudojasi, bet visi krašto ukėšai.

Ką gi Amerikos tauta turi iš ant užmanymo prezidento Rooseveltto užimto Panamos apskrįčio? Iki šiol nieko, o dabar dar randas nori dirbtinti ten tvirtynes, kurios milijonus doliarų kaistas. Ką turi iš Filipinų? Ten prazuvo per 10000 kareivių ne tiek nuo filipiniečių kulkų, kiek nuo nesveiko oro; reikia ten siųsti vis naujus kareivius, kadangi sykį nusistų negalima ilgai laikyti. Tas kaistas milijonus doliarų ir juos ukėšai Amerikos turi sudėti, kadangi vietinių surinkimų nepakanka. Meilės ir užsitikėjimo čia buvusių savo kolonijose amerikoniškai neužsipelna, priešingai, užsipelne nekentimą. Ant Filipinų antai dabar vėl labiau subruzdų pasikėlėliai. Ant salos Mindanao, tautelė Moros prilankė amerikonomis. Už tą prilankumą visos kitos ant tos salos gyvenančios tautos nori moros'us iškersti visai. Nors daug metų praėjo nuo užėmimo tų salų, o ramumo ten visgi nėra.

Su išiliosnuta Kuba amerikonomis eina negeriau. Amerikos politikieriai tikėjosi tą salą išpalengvo paversti į savo valdybą, jie tikėjosi, kad prezidentas tos naujos respublikos bus vien tarnais Amerikos politikierių, kad ant Kubos kiti kraštai neturės lygių su amerikonomis tiesų. Bet ir čia apsiriko. Kuba padarė dabar sutarimą su Anglija ir pripažino Anglijai tokias jau tiesas kaip Amerikai. Sutarimas dar senato neuztvirtintas, todėl amerikoni stengiasi prikaltinti senatorius atmetsti sutarimą, bet ar jie tą išpildys, nežinia.

Kadangi Kolumbijos respublika nenorėjo atiduoti Amerikai žemės plotų prie Panamos kanalo, tai amerikoni politikieriai, radę atskandius inagių, sutvėrė ten mažutėlę Panamos respubliką, tikėdamiesi, kad ji neisdris pasipriešinti ir bus vien Amerikos inagių. Bet ir čia nesiseka. Net Panamos politikieriai suprato miestus amerikoniškių. Kad jiems geriau galėtų pasipriešinti, dabar Panama nori išsizdėti savitovystės, nori susijungti su respublikoms vidurinės Amerikos, kad geriau galėtų atsiremti prieš Suvienytas Valstijas.

Negeriau einasi ir su respublikon užmanymais dideliais miltais ant svetimų tautų gabenamų į Ameriką. Už didelius miltus Amerikoj, kiti kraštai rengiasi atlygti jai tuom pačiu. Antai Vokietijoj dabar užmanyma dešimteropai padidinti miltus ant visų Amerikos tautų; Vokietijos pavelks,

be abejonės, seks ir kiti Europos kraštai, o Europa ima daugiausiai Amerikos tautų.

Tokių būdu mat valdantiems dabar Amerikoj republikonams pradeda nesisekti su visais jų svarbiausiais užmanymais.

Maskolija.

Pereitą sanvaitę visose Maskolijos bažnyčiose buvo parengtos dievmaldystos ant padėkavojimo Dievui, kad karė pasibaigė. Iš tikro, vienok, caras neturi už ką dėkavoti, kadangi ji Dievas gana skaudžiai nubaudė, truputį apdaužė jo ragus, caro armija sumušė už silpnus laikomi japonai, užkrito keilą tolesniems griebimams Azijos kraštu. O kas svarbiausia, karė pagimdė pačios Maskolijos tokius apsieliskimus, kokių caro tarnai visai nelaukė, kokių visai nesitikėjo.

Pasibaigus karė, Maskolija užėmė diplomatiškus sušėsimus su pergalėtoja. Ambasadorių jau caras pasiskyrė į Japoniją. Juom bus dabartinis caro agentas Bulgarijoj, Bachmetjev.

Caras Witte rengiasi paskirti į prezidentus naujos ministerijos. Witte, vienok, nepasigandina toms tiesoms, kokias caras pripažino ateinančiam Maskolijos seimui, bet reikalauja laisvės presei ir susirinkimui. Taigi ir jis mat neklūdo svarbiausio reikalo ir jis nepripažysta višiem Maskolijos gyventojams balsavimo tiesų. Witte nori į ministerius įbrukti ir garsų Tropovą. Tas jau rodo, kad ir nuo jo nedaug gerio galima laukti.

Kada japonai muše caro armiją, jis suteikė tulas tiesas ir nemaskoliams. Vilniuje ir kitur, su gubernatorių daleidimu, atsirado lenkiškos ir lietuviškos iškabos. Pasibaigus karė, policija, pirma daleistas iškabas liepė numinti, o nepaklausiusius be sodo gubernatoriai baudžia, uždėdami pinigines bausmes. Dar vėl visokias sunkenybes ir stačiatikiams, arba tokiams valdžij laikomus, pereinant į kitoki tikėjimą.

Straiškai tarnaujančių ant geležinkelių platinasi vis labiau, apima vis daugiau geležinkelių ir gali išsiplatinai ant visos Maskolijos. Jau dabar ne į Maskvą, ne iš jos neieina geležinkelių traukiai. Sustraiškai tarnaujančių ant geležinkelių Charkove, teipgi ant linijos nuo Odosos į Sebastopolį. Tuom tarpu svarbiausios Maskolijos anglių kastynės yra pietinėje Maskolijoje, kur traukių bėgiojimas pasiliovė; tarnaujančių ant geležinkelių straičiai apėmė jau visą pietinę ir vidurinę Maskoliją, o iš čia į didelius miestus gabeno malmos ir kūrą. Nors straiškai neišsiplatinai ant kitų linijų, jau ir dėl dabartinių negalima bus didesniems miestams pakaktinai parupinti maisto ir kuro. Darbai dirbtuvėse, dėl stokos kuro, turės pasiliauti. Daug tukstančių darbininkų atsiras be darbo, miestų gyventojams sunku bus gauti maistą, o tas tik išplatus neužgandėdiniama ir maistus Maskolijos viduriuose. Su straičių pagelba socialistai stengiasi priversti randą pripažinti balsavimo tiesas visiems gyventojams be skirtumo ir pilną politiką laisvę. Į Maskvą atsiunčia geležinkelių batalionų

kareivius, bet ir jų neužteks pildymui tarnystos ant visų geležinkelių linijų. Maskvoj mėsos yra tik ant vienos savaitės, ant tokio jau laiko ir kuro. Dirbtuvės, dėl stokos kuro, jau dabar pradeda uždarinėti. Kelių ministeris bandė kalbinti straičiuojančius geležinkelių tarnus grįžti prie darbo, bet tie atsakė, jog sugryva vien tą sykį, kada valdžios išpildys visus reikalavimus ir paluosuos iš kalėjimų, suareštuosius už persitikrinimus žmonis.

Kalugoj sustraičkavo darbininkai visų dirbtuvių ir tarnaujančių ant geležinkelių. Darbininkai pulkais vaikščioja gatvėms ir stabdo uolėdinių karų bėgiojimą. Balašove sustraičkavo dirbtuvių darbininkai ir darbininkai didžiausių Maskolijos malūnų. Rengiasi straičiuoti ir tarnaujančių ant geležinkelių Lenkijoje. Terp sėdinčių Varšavos tvirtynių politikų kalinių apsieliskė cholera.

Maistai ir atviras žmonių pasikėlimas ant Kaukazo nesiliauja. Netoli Alyat kaimiečiai užpuolė su ginklais ant kazokų dalies. Septynis kazokus užmuše, kitiems pasisekė pabėgti.

Ispanija.

Į Ispaniją atsilankė Prancūzijos prezidentas Loubet. Iki šiol visos gyventojų luomos ir partijos svečiai sveikina labai širdingai. Priėmimo Loubeto dalyvauja šių metu ir socialistai. Policija saugoja svečią vien nuo anarchistų.

Drauge su prezidentu, atkako ir Prancūzijos ministerių perdėtinis Rouvier. Mėna todėl, kad laike atsilankymo bus padarytas koks svarbus sutarimas apelinantis abudu kraštu ir labiau kaimynus sutartinantis.

Norvegija.

Norvegija sulaukė savitovystės ir tai be karės ir kraujo praliejimo. Švedija paluosavo Norvegiją nuo ryšio, priėmė atsiškyrimo sutarimą. Norvegija dabar valdo jos parlamentas, ji dar neturi nė karaliaus, nė prezidento. Daugumas gyventojų geidžia turėti karalių, tai parlamentas, nors nenorėtų, turi pildyti žmonių norą. Kadangi Švedijos karalius galutinai atsisakė atsikvyrusiai Norvegijai iš savo šeimynos duoti karalių, tai atsiejo jo įjėskoti kitur.

Pereitą sanvaitę atkako į Daniją Norvegijos parlamentas pasiuntinęs, garsus šiaurinių tirinėtijos Nansen, pasiųtyti Norvegijos sostą Danijos kunigaikščiai Karoliui. Nėra abejonės, kad jis pasiūlymą priims, kadangi neistėtyrė pirmą, nesitęty pas jį pasiuntinio su oficiališkų pasiūlymu sosto. Ateinantis Norvegijos karalius dar nešenas, turi tik 30 metų.

Isz Lietuvos.

Is Vilniaus.

Vilniaus, Kauno ir Gardino general-gubernatoriaus, A. A. Freze, paliepė uždaryti žydų maldnamius „Romales“ ir biblioteką prie vyriausios sinagogos, o būto samdytoją Tiną pasmerkė bausme 300 rublių, arba ant 2 mėnesių kalėjimo, už tai, kad iš jo būto laidė akmenimis į policistus ir kazokus.

Apskritai, Vilniaus miesto skolų suma iki 1905 m. 2 d.

spalių mėn. buvo 1,367,185 rubl., tai y., didesnis už 1904 m. įeigą ant 883,408 r. 31 k. „Vil. Žin.“ rašo, kad tie iš Vilniaus miesto gyventojų, kurie nori gauti nuo administracijos leidimą įsisaityti iškabas vietinėmis kalbomis, greta su rusų kalba, privalo apie tai paduoti Vilniaus miesto policeisteriui prašymą, pridėjus prie šio pastarojo dvi 60-kapeikines markes. Prašantysis turi nurodyti prašyme: kokio didumo iškabas jis geidžia, prie kurių namų ir kokioje gatvėje ji bus iškabinta, kokis ant iškabos bus parašas, ir kokioje iš vietinių kalbų. „Vil. Žn.“ rašo, kad patimtų per paskutinę mobilizaciją į kariuomenę arklų savininkai, jei jie neatsims iš jo jokio atlyginimo.

28 d. rugsėjo Vilniaus apskrįčio sudas „perkratėdžio“ provas: Buzo, apskųsto už platinimą žydų revoliucionierių rastių, teipgi Ščuckio, Granovskio, Levandovskio, Boguševičio, apskųsto už kolonijom caros. Sudas Buzą nusprendė ant metų kalėjimo, Boguševiči ant 7 dienų, kitus ant dviejų savaičių arešto.

Į piešimo klasią, parengtas Vilniaus dailininkų ir pramoninkų draugystės priėmė 39 jaunas amatininkus; atsišaukė norėdinių patilpti 68.

19 d. rugsėjo, Vilniaus apskrįčio sude perkratėdžio provą Chaimo Rabinovičio, apskųsto už platinimą uždėdintų rastių. Sudas jį nusprendė ant 2 mėnesių kalėjimo.

„Vilniaus I gimnazijoj yra dabar 842 mokinčiai: 400 stačiatikių, 317 katalikų, 32 protestonai, 4 mahometonai, 82 žydai: ukinkinų, taigi, turbut lietuvų, 64.

Vilniaus karškas sudas iškeliavo į Rygą. Ten jis perkratėdžio 5 politikas provas: kareivio Ostrovskio, apkalinto už platinimą tarp kareivių revoliucionierių rastių ir atsišaukimų. Abromo Susmo ir Andriaus Kamašo, apkalintų už besistengimą užmušti policistą Kokį; ukinkino Rekestine, apskųsto už padėgimą pistonų dirbtuvės ir t. t.

Rodoj apie įvedimą žemiškų įtaisų Lietuvoj dalyvaus sekančios ypatos: Vilniaus general-gubernatorius, gubernatoriai: Kauno, Gardino ir prižiūrintis Vilniaus guberniją Bezobrazov; gubernijaiš bajorų vadovai: grafas Plater, Miller ir Višeslavcev. Pavietiniais bajorų vadovai: Vilniaus (Kžem Bek), Šventėnų (Krasovskij), Lydos (von Witt), Gardino (Newiarowski), Brasto (Čicerin), Kobriniaus (Wolfring), Kauno (Griažev), Zarasų (Petkiewicz), Šiaulių (Jefremov). Miestų galvos: Vilniaus (Bertholdt), Kauno (Grundman), Gardino (Michalsky), Baltstogės (Malchowski). Dvarponių išrinkti nuo paviečių: Vilniaus gub: Vilniaus (Balinski), Vileikos (Chelchowski), Trakų (Maleski), Lydos (Puttkamer), Šventėnų (Jalowiecki), Ašmėnų (Umiastowski), Disnos (Romanowicz), Kauno gub: Kauno (Czernocki), Vilkmergės (Montvila), Zarasų (Kwinto), Panevėžio (Zawisza), Šiaulių (Wencławski), Raseinių (von Romer), Telsių (Narutovicz), Gardino gub:

Gardino (Nezabytowski), Soikos (Baukovicz), Baltstogės (Lebedev), Belsko (Ščucka), Brasto (Kojzewski), Kobriniaus (Kriszewski), Pruzanos (Bychowicz), Sloinimo (Mikulski), Volkovisko (grafas Krasicki). Pakviesti jeneral-gubernatoriaus vietininkai perdėtinių žemdirbių draugysčių: Vilniaus — Gecevicz, Kauno — grafas Tiskievicija, Gardino — Koribut Daszkewicz. Dvarponiai: Plemiannikov (Lydos pav.), Kormin-Milewski (Ašmėnų), Derrer (Kauno), Meisztowicz (Panevėžio), Jerogim (Brasto). Ukinkinai: keturi staršinos. Tos tai ypatos nuolankiausios carizmui, spręst mat apie musų tėvynės reikalus.

Maskoliska kompanija rengia Vilniuje elektriskos pajiegos staciją, kuri rūpijs elektriską pajiegą privatiškomis ypatoms.

27 d. Vilniuje prapuoė 60 metų senelis Korzeniewskis. Sunus jo apreiškė motinai, kad tėvas išėjo į Vileiką. Bet kad senis ir ant rytojaus negryzo, tai jo pati pradėjo įjėskoti ir klūne, po šiaudais, rado Korzeniewskio kūną. Pasirodė, kad sunus jo, drauge su vaikįzuo Krasnodomskiu, užmuše senį ir pėmė 52 rubl., kokių jis turėjo. Tėvųdį ir jo draugų suareštavo.

Apsivietimo ministerija nori įvesti, apart išgulindėdimo tikybos lietuviškoje kalboje, teipogi dar kalbamoklį lietuviškos kalbos 2 klasi. miestinėse, gimnazijose ir reaklinėse mokyklose. Išdirbimui programų įsteigta komisija iš sanarių: Jaunio, Maculevičiaus, Wolterio ir primsėdžio F. Th. Fortunatovo.

2 d. spalių mėn. miesto tarība išrinko miesto galva prisiekusį advokatą A. Ven-slavskį.

Miesto galvai paskyrė 6000 rublių algos per metus, valdybos sanariams ir miesto sekretoriui — po 3000 rublių per metus.

Į Vilniaus dailios-pramonės draugijos pašymo klasią iš 68 užsirašusiųjų priėmė tik 39 abiejų lyčių ypatas. „Gazetė“ praneša, kad Vilniaus gubernatorius palaido visas sumintas ypatas, kurios dalyvaavo 20 d. rugsėjo neleistame valdžios susirinkime, buvusiam Kijevo gatvėje, Veiso namuose, Moizelio kambaryje.

Zemė prigulinti randui ir visokioms institucijoms Vilniaus gub.

Vilniaus paviete žemės prigulindos maskoliskam randui yra 33526,5 dešiatinos, miestams — 1877 des., bažnyčioms, klostioriams, mokykloms, labdaringoms institucijoms — 4109,5 des., urėdams — 260,88 des., taigi iš viso — 39773,83 des.

Vileikos paviete randui priguli 34858 des., miestams — 3450 des., bažnyčioms, klostioriams, mokykloms, labdaringoms institucijoms — 341 des.; iš viso — 38689 des.

Disnos pav.: randui priguli 110616 des., miestams — 269 des., bažnyčioms, klostioriams, mokykloms, labdaringoms institucijoms — 3715,09 des.; iš viso — 160000 des.

Lydos pav.: randui priguli 13573, 67 des., miestams — 2046,42 des., bažnyčioms, mokykloms, klostioriams, labdaringoms institucijoms — 1647,13 des.; iš viso — 17367,23 des.

Ašmėnų pav.: randui — 43045,09 des., miestams — 153,5 des., bažnyčioms ir tt. — 2851,06 des., kitokiems urėdams — 19 des.; iš viso — 46069,45 des.

Šventėnų pav.: randui — 113795 des., miestams — 2166 des., bažnyčioms ir tt. — 3099 des.; iš viso — 119060 des.

Visoj gi gubernijoj: randui priguli 298114,88 des., miestams — 10799,92 des., bažnyčioms, klostioriams, mokykloms, labdaringoms institucijoms — 17477 des., kitokiems urėdams — 577,68 des.; iš viso — 326629,97 des.

Is Dinaburgo, Vitebsko g.

Vitebsko gubernatorius neseniai užtvirtino Dinaburgo R. katalikų savitarpinės sėlpmos draugijos įstatymus. Draugija ketina platinai tarp neturtingų R. katalikų dvasiškaidoriško turinio knygas. Kas zin, ar terptų knygų bus ir lietuviškių. Sanarių mokestis 5 rubliai per metus.

Is Smorgonės, Vilniaus g.

19 d. rugsėjo sustraičkavo darbininkai čianykščių odu dirbtuvių. Darbininkai reikalauja 8 val. darbo dienos ir didesnio ant 10% užmokesnio už darbą.

Is Minsko.

Minsko apskrįčio sudas 17 d. lapkričio perkratėdžio kelias politikas provas: 1) Provą 10 gyventojų Pinsko, apskųsto už suorganizavimą ant socialistiškos pamato politiskos organizacijos po vardu „Brolis ir Sesus“. 2) Provą žemės savininko Norkevičiaus, apskųsto už prigulėimą prie priešingos randui organizacijos, užsimančios platinimu revoliucionierių rastių ir atsišaukimų.

3) Provą Šlapakovo, apskųsto už laikymą kalbų, kuriose ragioma išgriauti caro valdžią. 4) Provą Hiršo Krovo ir Jankeio Solovjevo, apskųsto už prigulėimą prie socialistiškos organizacijos ir sužeidimą pildančių savo pareigas caro tarnų, turbut policijos sanarių. Kaip nubaussu das policijos apskųstus, pamatysime. Jau tas yra žingnių pirmyn, kad pati policija nedrįso jų bausti administratyvškai, bet nubaudimą pavedė sudui, ko pirma panašiuose atsitikimuose nedarydavo.

Is Baltstogės, Gardino gb. Naujas caro paskirtas kvailys, Baltstogės jeneral-gubernatorius, uždraudė darbininkams, ar tai gaudiniais, ar straičiais versti darbdavius mokėti didesnes algas. Už peržengimą to kvailo padavdijimo jis gaudina bausmės iki 3000 rubl., arba kalėjimo iki 3 mėnesių. Tai kokių būdu šitas caro bernas daleidžia darbininkams reikalauoti teisingesnių algų? Turbut jis pats to nežino! Ir tokioms mat caras duoda valdžią ant milijonų žmonių. Tokių ypatų vieta bepročių namuose, o ne urėduose!

Dėl maistų ir bombų mėtymo, caras Baltstogę pastatė po karės laiko tiesoms ir paskyrė čia atskirą jeneral-gubernatorių su tokioms jau tiesoms kaip jeneral-gubernatoriui visos Lietuvos, Lenkijos, Finlandijos ir Kaukazo.

Is Kauno.

Kauno Ukiskioj Draugija pakėlė klansymą apie tą, kad reiktų draugijos reikaluose ir susirinkimuose vartoti lietuvių ir lenkų kalbas. Vartoti lenkų kalbą viešuose susirinkimuose buvo uždraudęs jeneral-gubernatorius Potapov įsakymu nuo 1868 m. 25 d. kovo, bet dabar, sulgį įstatymo nuo 14 d. gegužės, tas įsakymas turi būti išdildytas, jei per 6 mėnesius nuo 14 d. gegužės nebus įstatymis užginta viešai vartoti tievi kalbi. Ukiskioj Draugija nutarė dar luktėti iki 14 d. lapkričio 8 m., o paskui pradėti vartoti savo reikaluose lietuvių ir lenkų kalbas.

Kauno vyrų gimnazijoje įvestas tikėjimo išguldymas R. katalikų mokiniais lietuvių ir lenkų kalbomis, išgulindėtojų-kapelioun pakirtas kun. Kazimieras Pronckietis.

„V. Ž.“
Kauno pačty įstaigose priima apdrusus laiškus adresuotus rusų ir lenkų kalbomis. Taigi turi priimti ir lietuviškai adresuotus.

Is Erzvilko, Kauno gub., Raseinų pav.
Netoli Erzvilko miestelio, sodzinje Duđlaukyje, naktia iš 11 į 12 rugsėjo dienos (pagal maskoliską dienų skaitymą budą) buvo baisus atsitikimas. Tame sodzinje gyveno ukinkinas Tamulis su pačia ir vaikais, 15 metų jau kaip vedė. Dikčia nesugyveno su pačia. Buvo ant 3 metų išbėgęs Amerikonų gryžas dar labiau su pačia negalėjo sutikti. O pati gerų tėvų, gražiai elgesi, niekas iš kaimynų ant jos blogo negalėjo pasakyti. Ir štai ji, minėtąjį naktį atsikėlė buk tai prie vaiko, kurs pradėjęs verkti, o paėmusi kirvį penkiais smugiais galvon užmušė ant vietos gulintį lovoje vyrą. Užmušusi, paliko lavoną, o vaikų nuvedė pas kaimyną, paliko tik 14 metų dukterį. Toji, išėjęs motinai, pabudo ir pamatė tėvą kraujais aptekusį. Tuojau nubėgo pas kitą kaimyną, kur buvo krikštytos ir apskelbė tėvo užmušimą. Su bėgo kaimynai. Tuojau pargyžo užmuštojo patį, kurį susirinkusieji surišo. Ant rytojaus policija nuėmė jį į netolimą miestelį — Tauragę. Pasilikio 5 vaikų, išpašė, kurių vyriausioji 14 metų mergaitė. Užakmeniškis S. G. (B. „Vil. Žn.“).

Is Latvijos.
Šią vasarą, Hasenpatho pav., likosi užmuštas dvarponis baronas Bistrom. Apakųstų kaimiečių yra 40, kuriuos policija kaltina už pakėlimą atviro bunto, ne vien už Bistromo užmušimą.

P. Sogirilis buvo ketinęs įsteigti laikraštį Vitebsko latvių kalboje, bet vidaus dalykų ministeris neleido.

Kurso žemesniųjų mokyklų mokiniojai padavė sutartinį prašymą, kad jų mokyklose būtų viskas išguldinama latviska kalba, o rusiškoji kalba tikta kaip atskiras priverstinas dalykas.

Karčiamų daugytojai.
11 d. rugsėjo naktį atvyko Griškabudini gauja vyrų, išlaužė monopolio duris ir sunaikino visą degtinę. Kalba, kad pašmė 400 rublių pinigų.

17 d. rugsėjo naktį Šumskuose nežinia kas išlaužė monopolį, sudaužė bonkas su degtine ir pašmė buvo monopoliję pinigų. S. kad vietiniai gyventojai, džiaugiasi, kad taip atsitiko su monopoliumi ir tikisi, kad pati valdžia atsisals teip negeistiną jiems monopolį.

Iš Senapišės.

Kaip paduoda Tilžės „Nauja Lietuviška Ceitunga“, ties Senapišės sudegė medinis tiltas ant Šešupės.

Iš Griskabudžio, Suv. gb., Naumiesčio pav.

„Vilniaus Žiniose“ neseniai patilpo korespondencija iš mūsų krašto, kurios autorius kalbino, renkant atstovus į viešpatystės dūmą, nerinkti svetimų, ne išperkančių su degtine, bet rinkti gerus lietuvius. Už tokių gerų lietuvių, neįsiperkančių korespondentais perstatė dabartinį Griskabudžio valsčiaus sūdį, Vincą Kudirką. Matyt, ta korespondencija parašyta arba paties Kudirkos, arba ant jo prašymo parašyta artimo jo draugo. Kudirką gi iš tikro ne toks doras žmogus, ne tiek geras lietuvis, kaip jį perstato korespondentas. Elisė dirbančių ant lietuvių stalo „Kudirkos“ nekada nebuvo; nors jis jai ir nenekenė taip kaip kiti sulenkėliai, bet ir nieko gero nepadarė. Su žmonėmis, rodo, kalba lietuviškai, kadangi su nemokančiais kitos kalbos kitaip kalbėti negalima. Griskabudžio aplinkinėse dvarų nėra, tai nėra ir lenkiškai kalbančių ponų.

Su augsta Kudirkos dora yra negeriau. Sudžia jis Griskabudį yra jau gana ilgai, o kiekvienose rinkimuose buvo žmonėmis dalinama degtinė, už kurią sudžia mokojo. Tai ne paslaptis. Apie tai visi žino, žino, be abejonės, ir išgyrė sudžia korespondentas.

Taigi mūsų nuomone; jeigu lietuvių rinks savo atstovus į viešpatystės dūmą, tai jie turi pasijieškoti geresnį už Kudirką kandidatą. Kad Kudirką gali norėti būti lietuvių atstovu, dyvų nėra, kadangi jų atstovų algos didesnės bus negu valstiečių sūdžių, o ant galo, galima užmegsti platesnę pažintį, kurią paskui galima sunaudoti asabiškiems siekiams, bet sudžia Kudirkos asabiški reikalai lietuviams mažai gali rūpėti, tuos reikalus tegul jis sau savo spekomis atlėkia. Ypač, mums rodo, renkant atstovus, reikia apilenkti pildžiusius kokius nors uždavimus, kadangi toki ir pats sudemoralizuoti, neatsikuriant doro nuo nedoro, o kas yra dar blogesnis — jie pripratę atsikiimti savo mierių, demoralizuoti nesuprantančius žmones. Nieks, turbūt, taip nedemoralizuoja lietuvių kaimiečių, kaip žmonių balsais renkami: staršinos, vaitai, valstiečių sūdžios, kilę iš tų pačių žmonių, kuriuos nesidoro vi demoralizuoja.

L. P.

Iš Prūsų Lietuvos.

Prūsų Lietuvoj pradės nuo pavasario dirbtinti nanją trumpą geležinkelį nuo Mikytų į Tilžę.

Tilžę rengia kanalizaciją, prie ko 300 darbininkų turi darbą.

Kaime Lilksnės išdegė už lietuvių šūdą. Apart triubų, sudegė visi šiemetiniai jėvai, padarai ir 6 paršai. Ditarvoj sudegė už lietuvių Peteraičio, sudegė visi jėvai, pašaras, padarai, kiaulės, avis, 28 vištos. Peteraičio sunus miegojo ant tvarto, jis, rodo, nusiėdęs šiandien, iš ugnies išbėgo, bet sunkiai apdegė. Mena, kad ugnis atsirado nuo padegimo.

Kursės pamarinos daug stintų pagauva. Šėpelai ant vietos paduoda po 1.20 Mr. Ukininkai daug tų žuvyčių perka ir joms šeria kiaules. Ant paskutinio turgaus už žagis Tilžės mokojo po 2.80—3.00 Mrk. Už šėpelų kvečių mokojo po 6.20—6.70 Mrk., užgi 5.10—5.80 Mrk., miešų 4.00—4.60 Mrk., avių — 3.20 Mrk. Už centnerį (100 svarų) šieno mokojo 2.30—2.50 Mrk., šiandų — 1.20—2.00 Mrk. Nuo dabar galima jau iš Maskoliškosios

Lietuvos gabenai į Prusus ir arklius pardavimui.

Iš Bellschill. Škotijoj.

Susitvėrė čia L. S. D. P. kuopa, vasario mėnesį, 1903 m. Nepaisant ant mazo sarnių skaitliaus ir pašalinio klūčių, ji laikosi ir iš palen-gov veikia pradėta darba. 6 d. rugpjūčio kilo užmanymas paimti atsakančią vietą susirinkimams ir įsteigti knygyną. Sanariams ant to sutinkant, tapo paskirtos 3 ypatus sujieškoti vietą, ką ir padarė: atrado, nors ir nepigų, kambarelį. 13 d. rugsėjo tapo atvertas knygynas ir skaitykla; atidaryta ji nuo 6 val. po pietų iki 10 val vakaro, — šventdieniais nuo 2 val. po pietų iki 10 val vakaro, — subatoms nuo 10 valandos ryto iki 10 val vakaro. Knygynas yra: Masonic Buildings, Lesse Hall, Mayn str., Bellschill, Scotland.

L. S. D. P. kuopa kreipiamės į visus lietuvių ir lietuvių, gyvenančius šioj aplinkinė, atsilankyti į mūsų skaityklą; apart gerų knygelių ir laikraščių, kuriuos galima dovana skaityti, bus čia teigiamai aiškina apie darbininkų reikalus ir apie kovojančius mūsų brolius tėvynėje už laisvę Lietuvos. Kreipiamės teigiamai į lietuviškas kuopas, draugystes, knygynus ir redakcijas su mel-dimu suselpti mūsų knygyną visokiems išleidimams ir knygoms.

Ištariame adū „Laiko“ išleistojaus, kurie suteikė mums savo laikraštį.

L. S. D. P. Kuopos Sekretorius, K. Kundrotas.

Iš Amerikos.

Darbininkas nenorėjo milijono. BELLINGHAM, WASH. Pasimėrė čia vargšas, akmenų skaldytojas William Wilson. Peržiūrėtojai persitinko, jog New Yorko bankuose yra jam sudėta 960000 dol., likusių po pasimirimo pientelį Amerikoje. Vargšas apie tuos jam pripuolančius palaukus žinojo, bet nenorėjo paimti. Šaukė jį New Yorką atsiimti jam pripuolančius turtus, bet jis nevažiavo.

Sukurs.

SORENTO, ILL. Naktį, 18 d. spalį, šit miestelį atkankė baisus sukurs, kurį sugriovė 40 namų. Keturių ypatų prie to likosi užmūstos, o 35 sunkiai sužeistos. Sukurs pasiekė teigiamai miestą Altoną ir net St. Louisą, Ill. Netoli Grafton tavorinis geležinkelio traukis likosi iš šenį išmestas. Vaziuojanti tuom traukis 3 tramplai prapūtė, kaip mena, jie liko užmūsti ir jų kunai guli dar po susidariusių vagonų griuvėsiais.

Nuimė cizabuvu Naujos Zelandijos vadovs.

SALT LAKE CITY, UTAH. Pasimėrė čia pagarsėjęs savo laike, 71 metų cizabuvu Naujos Zelandijos, maoring, vadovas Whaang. Jis mat pristoję prie mormonų ir platinio jų mokslą tarp savo vintautų namieje.

Musis užtyziniam kare.

NEW YORK. Kare 8 Avenue linijos užgimė musis tarp trijų vyriškių. Jie išstarię revolverius ir pradėjo šaudyti; išbaigę žuvus, dautėsi su revolverių kulbėmis. Kiti pasazieriai, persigandę, sugulė ant grindų ir po sėdymėms. Visi tie karzyčiai teig sunkiai liko pašauti, kad subėgusiems policistams negalėjo jau prieiti; visi sus juos sūmė.

Paskendė laivai.

DETROIT, MICH. Pereitą sanvatą ant didžiųjų ežerų siautė smarkios vėtrės, laike kurių, kaip sako, paskendo suvirčium 20 laivų. Prie to, kaip tikrai žino, mažiausiai 18 ypatų prigirė; gal prigiręsi pasirodys dar daugiau.

VAYRAT, N. J. Ant upės Delaware, netoli nuo čia, susimūšė mažas laivelis su garlaiviu „Bristol“ ir apvirto, jame buvę žmonės supuolė į vandenį. 6 ypatų prigirė, 3 išsigėbė „Bristol“.

Netalimes ant geležinkelio.

OSKALOOSA, IA. Netoli nuo čia, tavorinis traukis, įbėgęs į bandę susirinkus ant šenį karvių, išsiko iš rėlių. Prie to 5 traukio tarnai liko užmūsti.

CHEYENNE, WYO. Netoli nuo čia, ant kelo užsikimo, išsiko iš rėlių pasazierius traukis ir nusirito nuo augšto kelo pylimo. Prie to 34 ypatos liko sunkiai apkultos,

o tame skaitliuje 8 apkultos mirtinai. PITTSBURGO, PA. Netoli Cecil, Pa. sušimūšė du traukiai. Prie to du darbininkai liko užmūsti, o vienas sunkiai sužeistas. Visi jie buvo svetimačiai, ne amerikainai.

INDIANAPOLIS, IND. Netoli nuo čia, ant vaziuojančio skersai geležinkelio šenį vežimo pilno žmonių, užbėgo traukis ir vežimą su-daužė. Prie to 2 ypatos tapo užmūstos, o 8 sunkiai sužeistos.

Iš darbo lauko.

SWIMMERHILL, PA. Pittsburgh Coal Co. rengiasi pradėti darbą savo kastyneš Summerhill ir Bridgeville. Kastyneš tos stovėję per 7 mėnesius. Patilps jose prie darbo apie 800 darbininkų. Mena, kad pradės dirbti ir kitose šios kompanijos kastyneš.

MILWAUKEE, WIS. Darbai čia čia gerai, ypač paprastų darbininkų trūksta. Tokiems moka po \$1.75—2.00 ant dienos. Iš kitur pribuvę darbininkai greitai čia randa darbą.

CONNELLSVILLE, PA. Darbai prie kokso pečių šiose aplinkinėse čia gerai. Pereitą sanvatą degė čia 21818 pečių, stovėjo gi 2028.

UTICA, N. Y. Čianykščiai rašo to statėjai per šitruokį naujų metų iškovojo 8 val. darbo dieną. Štraikai pasibaigė.

DETROIT, MICH. Suštraikavo darbininkai Shipbuilding Co. Darbininkai užtikrina, jog jie dirba ilgiau, negu pridera.

HAZLETON, PA. Kastyneš Jeddso suštraikavo 3000 kalnakasčių.

Iš Lietuvos dirva.

Iš Clevelando, Oh.

Porą mėnesių atgal, kunigas Jankus apkeido Clevelando lietuvių. Atsiveikindamas, pasakė parapijoniems, jog ne jokios rokundo neturi, ką sukolectavo tai, girdi, parapija žino, kur tie pinigai nuėjo, jeigu sukolectavo ir kelis tukstantus, tai, girdi, viskas nuėjo ant užlaikymo bažnyčios ir kunigo. Atėjus, rado 15 šimtų skolos, nors bažnyčia menkė. Mat viskas brangiai kaštavo, o prastai įtaisyta. Kaip tie sukolectuoti pinigai buvo suvaruoti, parapijonių pinigai suprastai. Altoriai, sėdynės, stacijos ir kiti rakandai parapijonių suaukauti.

Kun. Jankus iškeliauo rugpjūčio mėnesį, niekam nesakęs, raktus nuo bažnyčios atidavė špitolninkui, o nuo klebonijos gaspadinėi. Buvo pas mus neva ir parapijos komitetas, bet visa jo pareiga buvo — rinkti penktukus bažnyčioj.

Tuojaus po iškėlimui kun. Jankaus, atkako čia kun. Plašūnaitis, ar gal Plašūnas. Paėmė jis ir savo rankas ir šlaidė apie parapijos turtų parapijonių dar mažiaus žino negu prie kun. Jankaus. Antrą nedidelį iš sakytos parapijos, jog reikia bažnyčinią darbuoti, į bažnyčią ir kleboniją reikią gaziųjų žiburių (matai koks pona!) dar dar reikią ir kunigų katiets?) reikią įtaisyti gazių apšildymą; ir bažnyčią reikia didinti, „mokyklą statyti ir žinoma, kad ant parapijonių vien pinigų dėty ir juos kunigui atiduoti, bet nedrįstų jo kontroliuoti. Argi ne puikus gaspadorius!

Parapija atliko susirinkimą ir reikalavo, kad būtų išrinktas parapijos sekretorius ir kasierius, bet mūsų dūšį piemenėlis ne sutiko.

Parapija pasiskundė vyskupui, bet tvarkos pas mus vis nėra. Užtai kunigėlis 17 d. spalį iš sakytos iškoliojo komitetą tokiais žodžiais, koki bažnyčioj visai netinka (Kolioti niekur ne valia. Iškolioti gali pasiskųd kad ir svetieškim su-dui, o tas jau ir dūšų piemenėlį gali pamokyti. Rd.). Ant galo apreiškė, kad jau komiteto nereikia, jis galy viską pats padaryti (ar ir reikalingus užlaikymui bažnyčios pinigų surast, jeigu žmonės ne duos? Rd.) ir be kumelių, tik duokit pinigų, nes jų reikia. Mat tai koks „kytras“!

Clevelandietis.

Iš Pittsburgho, Pa.

15 d. šito mėnesio atsiuvo čia susirinkimui 40 kuopos Sus. Liet. Amer. Buvo prakalbos ir deklaracijos. Kalbėtojai aiškino Sus. reikalus ir mieriūs, jo nauda. Aiškino teigiamai priklaugauds namo, kur galėtų rasti priklaugauds galinti dirbti mūsų broliai. To liau kalbėjo apie padėjimą darbininkų ir netikimą caro valdžios, apie revoliuciją ir mieriūs revoliucijonių. Ragino dėti aukas, kiek kas išgaliant sušepimo revoliucijonių, aukojančių savo laisvę ir gyvastį už laisvę žmonių.

Ant susirinkimo žmonių buvo pilna salė, kalbos visiems, matyt, patiko, ką rodė rankų plojimai.

Pasibaigus kalboms, vienas vaitas, pasipjėgęs kėpurę, bandė kolektuoti ant naudos revoliucijos, bet kuopos pirmėdis pašoko ir suriko: čia ne vieta rinkti pinigų. Kam ta revoliucija reikalinga, kas jos užsinau, tegul ir pinigų deda; mums nereikia mėti ant vėjų! Visi pradėjo skirstytis ir susirinkimas pasibaigė. Suprantama, kad ne daug gero galima padaryti turint tokius viršininkus (viršininkus renka sanariai, tai ir jie už pirmėdis darbus kaip gėrus, taip ir blogus, atsako. Rd.). Sunku suprasti kodėl ji, menai suprantantį apie tautos reikalus, kuopa išrinko savo pirmėdis! Matyt jis ne skaito nė jokių laikraščių, jeigu nieko nežino apie revoliuciją ir revoliucijonių mieriūs, jeigu nežino, kad kitų miestų lietuvių ant jų sušepimo deda aukas prie kiekvienos progos: ant vestuvių, krikštynų, visokiuose susirinkimuose. Čia jam pasirodė ne vieta.

Kaip matyt, Pittsburghe, su nedideliu išėmimu, lietuvių žemai stovi ir svarbesnių mūsų reikalų ne supranta; stikliai ir kazros labiau daugelį apeina negu tautiškai reikalai. Liuosą laiką praleidžia karčiomose ir dar kartais į namus parsitraukia bačkutes. Tankiai po vestuvių traukia pulkais pas tiesdary ir jam sumeta po dešimting ant didesnių lietuvių gėdint. Užtai ant išliuosavimo tėvynės gaila jiems centų!

Buvęs ant susirinkimo.

Iš Wilmerding, Pa.

8 d. spalį Jurgio Kondratavičiaus moteris pagimdė dukterį, kurį apkrėkštijo vardu Ona. Ant krikštynų pakvietė draugus. Susirinkę linksmosios gražiai, akių ne aptemdė. Kalbėjosi apie sunkų padėjimą darbininkų čia ir tėvynėje; apie revoliuciją ir revoliucijonių ir jų siekius. Keli draugai užmanė pažymėti krikštynas, sudėdami kiek aukų ant sušepimo revoliucijonių, kovojančių už laisvę mūsų tėvynės. Susirinkę tam pritarė ir sumetė \$3.60 (vardi aukauktoji ir jų aukos pagarsintosi kitoj vietoj). Rd.).

Wilmerdinge lietuvių yra apie 20 apsidėsius šeimynų ir apie 200 pavienių. Daugumas skaito laikraščius ir knygas.

Yra čia lietuviška Lietuvos Sūnų Dr-tė, į kurią priguli suviršum 100 sanarių. Tris metai atgal susitvėrė lietuvių benas. Yra čia ir darbininkiška kuopelė, į kurią priguli 80 sanarių; 15 iš Wilmerdingo, kiti iš Pittsburgho, vadinas ji 6 Lietuvių Socialistų kuopa.

B. Savaras.

Ar ištirkus reikalinga lietuviams augstesneji mokykla?

Laikraščiai kaip Lietuvoje taip ir čia Amerikoje pajuto stoką mokyklų lietuviams. Ragina apie jų įsteigimą rūpintis, nes lietuvių pasiliko užpakalyje kitų tautų.

Ant stokos žemesnių mokyklų Amerikoje lietuvių skysties negalėdų, jeigu vaikų tėvai ir daugelis kunigų tikrai rūpinasi apie atsakančią mokyklą. Ragina apie atsakančią mokyklą, kaip kur klebonai rūpinasi apie parapijinius mokyklas (nėra nė vienos vertos mokyklos vardo. Rd.), bet randa daug klūčių: parapijonių stoka, kad būtų parapijinių mokyklų, bet kada prigaišta tam tikslui sumesti atsiąskat, atsiskako, neužlaiko mokytojus ir vaikus draudžia mokyklą lankyti (jeigu mokykla ne gata, ją kontroliuoja vienas kunigas, ir juos kunigui atiduoti, bet nedrįstų jo kontroliuoti. Argi ne puikus gaspadorius!

Parapija atliko susirinkimą ir reikalavo, kad būtų išrinktas parapijos sekretorius ir kasierius, bet mūsų dūšį piemenėlis ne sutiko. Parapija pasiskundė vyskupui, bet tvarkos pas mus vis nėra. Užtai kunigėlis 17 d. spalį iš sakytos iškoliojo komitetą tokiais žodžiais, koki bažnyčioj visai netinka (Kolioti niekur ne valia. Iškolioti gali pasiskųd kad ir svetieškim su-dui, o tas jau ir dūšų piemenėlį gali pamokyti. Rd.). Ant galo apreiškė, kad jau komiteto nereikia, jis galy viską pats padaryti (ar ir reikalingus užlaikymui bažnyčios pinigų surast, jeigu žmonės ne duos? Rd.) ir be kumelių, tik duokit pinigų, nes jų reikia. Mat tai koks „kytras“!

Parapija atliko susirinkimą ir reikalavo, kad būtų išrinktas parapijos sekretorius ir kasierius, bet mūsų dūšį piemenėlis ne sutiko.

Parapija pasiskundė vyskupui, bet tvarkos pas mus vis nėra. Užtai kunigėlis 17 d. spalį iš sakytos iškoliojo komitetą tokiais žodžiais, koki bažnyčioj visai netinka (Kolioti niekur ne valia. Iškolioti gali pasiskųd kad ir svetieškim su-dui, o tas jau ir dūšų piemenėlį gali pamokyti. Rd.). Ant galo apreiškė, kad jau komiteto nereikia, jis galy viską pats padaryti (ar ir reikalingus užlaikymui bažnyčios pinigų surast, jeigu žmonės ne duos? Rd.) ir be kumelių, tik duokit pinigų, nes jų reikia. Mat tai koks „kytras“!

Parapija atliko susirinkimą ir reikalavo, kad būtų išrinktas parapijos sekretorius ir kasierius, bet mūsų dūšį piemenėlis ne sutiko.

Parapija pasiskundė vyskupui, bet tvarkos pas mus vis nėra. Užtai kunigėlis 17 d. spalį iš sakytos iškoliojo komitetą tokiais žodžiais, koki bažnyčioj visai netinka (Kolioti niekur ne valia. Iškolioti gali pasiskųd kad ir svetieškim su-dui, o tas jau ir dūšų piemenėlį gali pamokyti. Rd.). Ant galo apreiškė, kad jau komiteto nereikia, jis galy viską pats padaryti (ar ir reikalingus užlaikymui bažnyčios pinigų surast, jeigu žmonės ne duos? Rd.) ir be kumelių, tik duokit pinigų, nes jų reikia. Mat tai koks „kytras“!

Jisai praleido arių kolegijoje (collece). Pasitkęs jį, džiaugiamas, nors vieng lietuvių sutikęs, ir prakalbėjęs, žinoma, lietuviškai. Bet kaipgi nusistebėjau, išgirdęs pasveikinimą anglišką kalboje! Čia buvo ir keliariai, maniau todėl, kad prie jų jįsai gėdasi savo kalbos. Juk tai paprotys čianykščių lietuvių (gal tik lankančių arišką kolegijas? Rd.). Sykį sutikau jį daryti turint tokius viršininkus (viršininkus renka sanariai, tai ir jie už pirmėdis darbus kaip gėrus, taip ir blogus, atsako. Rd.). Sunku suprasti kodėl ji, menai suprantantį apie tautos reikalus, kuopa išrinko savo pirmėdis! Matyt jis ne skaito nė jokių laikraščių, jeigu nieko nežino apie revoliuciją ir revoliucijonių mieriūs, jeigu nežino, kad kitų miestų lietuvių ant jų sušepimo deda aukas prie kiekvienos progos: ant vestuvių, krikštynų, visokiuose susirinkimuose. Čia jam pasirodė ne vieta.

Kaip matyt, Pittsburghe, su nedideliu išėmimu, lietuvių žemai stovi ir svarbesnių mūsų reikalų ne supranta; stikliai ir kazros labiau daugelį apeina negu tautiškai reikalai. Liuosą laiką praleidžia karčiomose ir dar kartais į namus parsitraukia bačkutes. Tankiai po vestuvių traukia pulkais pas tiesdary ir jam sumeta po dešimting ant didesnių lietuvių gėdint. Užtai ant išliuosavimo tėvynės gaila jiems centų!

Iš Union City, Con.

Draugystė Lietuvos Dukterį, 7 d. spalį, parengė pirmutinį ba-lų. Svetainė Linden Park prisirinko diktai žmonių, visi linksmosios gražiai. Buvo kelios dainininkės iš Waterburio, kurios padainavo tautiškas dainėles. Po dainų, mūsų draugės paprašė susirinkusių paskausti, kiek išgalint, ant sušepimo revoliucijos. Dvi merginos perėjo per susirinkusius ir nors žmonių buvo diktai, surinko tik \$1.50; draugystė pridojo nuo savęs 2 dol. ir iš viso \$3.00 (iš-puola \$3.50. Rd.) nusisunt Centrališkam Revol. Šeplimo komite-tui kasieriui, Dr. Šliupui.

Nr. 39 „Vienybės“ patilpo korespondencija, kurioj pasakata apie Lietuvos Dukterį Dr-tę, buk ji tarnauja Saurasaičiai ir užsiima tikėjimiskais dalykais. Tas ne tie-sa. Lietuvos Dukterį Dr-tė ne užsiima nė bažnytiniais, nė tikėjimiskais, nė kunigiskais reikalais, bet niekam ne draudžia, kas nori, tuom užsiimti, išpažinti toki tikėjimį, koks kam patinka. Tikėjimį laiko už privatišką kiekvieno reikalą. Mes rūpinamės apie pa-lėpą ligoj ir kad pasimirusios sa-narės kunas būtų palaidotas. Ru-pinamės teigiamai, kiek galėsime, su-belpiti mūsų brolius ir seseris var-gastus po sunkia kar letena.

Roze Skrobliūtė.

Caro dovanoms apdovano-ti.

Matote, kas sviete darosi? Kol Maskolius slėgė, tai visi dejavome į vaitojimo. Tada Lietuvos ku-nigai buvo broliais žmonėms, žmo-nės buvo broliais kunigams. Visi laukėme, kad norime spaudos, no-rime lybūbės! Štai kijo štraikai, žmonės visu-se kampuose suriko, pradėjo pro-testuoti prieš netikisius valdžios prispauidimus, pradėjo garsinti val-dininkus. Na ir ką? Valdinkai nusigando ir turėjo nusileisti. Pažadėjo reformas. Bet kiek tą reformų iki šio laiko? Oi, kytri tie valdininkai! Jie pirmiausia pradėjo dalinti miela-žirdystes nuo augšto! Pirmiausia suteikė lybūbę kunigams. Kunigai galėsi važinėti, kur nori, nereik palpaityti; kunigai gavo privilegij-ės s-minarijos, bažnyčios. Tas vis gerai. Bet ką gavo žmonės? Žmonės iki šio negavo nieko. Žmonės nori mokyklų, nori draugi-jų, nori lygybės mokesčių, nori bal-so rėdymę. Ta viską da reikia iška-riauti.

Bet tuli kunigai jau sako: „ga-na!“ ba jie ko norėjo, tai gavo.

P. Vaičiaitis.

Laiskas iš kelionės į Man-džiuriją.

Tavo laiška, adresuotą į Čelia-binską, radau Charbine. Matu-lačio neradau, esąs Mukdene. Netikėtai sutikau Charbine Dr. Rimavičį, kurs man 3 numeris „Vilniaus Žinių“ davė. Savo džiaugsmo tau neraišyusi, pats nu-mani. Kaip puiku būtų kasdien-gauti pasiskaityti savo kalboj žinių iš savo krašto. Matau, koks tai milžiniškas darbas buvo kas-dieninio laikraščio organizacija, kiek prisėjo terminų pririnkti ar naujai nukulti. Bet, matyt, dar daug trūksta techniskai laikraščio pusei išlyginti ir pati redakcija pri-sipažįsta dar neįveikusi visų kėb-lumų pašalinti. Dėde padėk grei-diau susitvėrė ir rimtai varty to-kį šauką darbą. Žemaitės „Vai-kams vainikėlį“ nusisųs manajai į Zagare. Teip-tap nusisųs viską, kas bus įdomesnio. Parvaziavęs atsilysinsiu.

Pravaziavęs „Petrovski zavod“ (Užbaikys) pažinau inžinierį Soroko, kurs pažįsta Čapus. Gyvena Petrovskame zavode; turi 3 vaikus. Tankiai priima svečius, renkia vakarus ir vakarelius, vienu žodžiu, trumpina sau ir kaimynams laiką. Jei būčiau ankščiau paty-ręs, kad pro jį vaziuosiu, būčiau užsėjęs, nes tenai stovėjome gerą valandą. Gal grįždamas galėsiu užsėjęti. Sorokienė su pasipiktinimu kalbėjo, kad Čapienė neke-kanti lenkiškai, tik lietuviškai arba rusiškai ir teip-tap vaikus moki-nanti. Baigiant vaziuoti užbaikali-nių kelių nežinia kas paleido paska-lį, buk Miškėno ir Renenkampį su 80000 kazokų užpuolė ant Port Arturo, išbadę visus japonus ir atėmę atgal tvirtinę. Dar ant vie-no vakzalo, kokia ekzaltuota pa-keičta patvirtino, buk stoties „Manžurijos“ komendantas, už-klauostas, patvirtinęs tos paskalos tiesingumą, ir visi mano sankel-viai, išskyrus koki vieną du, jti-kejo ir iš to džiaugsmo vakare ap-sigėrė, bet ant rytojaus, privaziavus stotį Mandžuriją ir išgirdus pas-kalą be jokio pamato buvus, dar didžiau visi nuliudo nosis.

Manžurijoj mums permėnė va-gonus. Mes gavom purvą, pad-vėsusių mūsų aplipusį III kila-sos vagoną, bet kitas ešalonas ne-gavo nė tokio, visi 18 oficerių su daktaru ir podpulkaunike sutilpo į 3 „teplušką“ (tavorinį vagoną su geležiniu pečių.) To-kiu, susėdę „tepluškose“, mačiau, susėdę ir atvažiuojant iš vakarų ya-tinui traukiniui publika. Nors vi-sas Sibiro geležinkelis, pradedant nuo Sibirianai, yra kariuomenės ser-giamas, bet Mandžurijoj kur-ka-stipiam. Patį kelią sergti pasi-niję kariuomenė, o stotis, triobas ir šep jau, geležinkelio turtus tam tikros geležinkelio baterijos. Ap-skritai išpuola ant 1 viorsto 7—8 kareiviai. Beto visa geležinkelio valdyba — visi kareiviai, viršininkai, konduktoriai, mašinistai ir t. t. Užbaikaliu keliu, revizorius So-roko sakė, kad neuzligio Carie-mėnės valdyba žadanti paimti į savo rankas ir tą kelią, o ilgainiui ir visą Sibiro kelią. Nors kelias teip drūtai yra saugojamas, vis tik chunchuzams kartais pavyksta kur-nekur, užpuolus ant kelio, išdras-kyti relias ir kelioms valandoms sulaukyti traukinius. Nelabai toli nuo Charbino yra ilgas tunelis, 3 verstų ilgumo. Tenai kuodaugiau davo į karmą. Kartą kartą pastatytas vien tunelio pasienių sargybos ka-reivis pajuto, kad kas ant jo lipa. Si susktelejo: „kas čia? Nežino-masis pasilekė prieš jį ir vėl lipa. Kareivis vėl šuktelejo. Nežino-masis vėl pasilenkė ir vėl lipa. Kareivis trečią sykį suuko ir gą-dino laubais, jei ne atsisileps. Tas pasilenkė, vėl lipa. Kareivis pyktį, iššovė, bet nežinomasis kim-ba jam į krūtinę ir lipa ant jo. Antrą kartą pyktį. Nežinomasis parvirto, bet pakilęs, vėl skubio lip-t. Kareivis trečią kartą pyktį, ir nežinomasis išvirto. Šėvius iš-girdę, subėgo nuo „postų“ kareivi-viai pasieminai, atlekė nuo stoties geležinkelio kelios dešimtys kazokų, netoliese patulau-čiamės. Antimosios stoties koman-dantas telegrafavo jenerolui Nado-novui prie tunelio nelaimėi atsi-tikusi, šis Kuropatkinui, Kuropatki-nas visų pavaldniausiaj carui, ca-ras atgal klausia, ar labai pavas-tis tunelis, ar nebuvo sutrukdymo ka-riūmenės. O kasgi ištikro atsi-tikusi, šis loks nebevykas, kaktos trys šėviai suvaryti. Susirenkia Charbine didikę kelias tartis, kaip čia bus prieš carą išsėiteinti, kad luokio užpuolimas toki trūkšmą pakėlė. Nėrėgi sumeluto, bet pa-biojo, kad tokiai daugybei kareivi-ų dar visokios rūšies mačius, gali vėliau, ar ankščiau, teisybė pa-siekti Petrapilį, todėl nusprendė pasakyti kaip buvę. Antras panašus atsitikimas buvo ant ša-bono Charbino į Vladivostoką, kur ant kareivio-sargo buvo tigras užpuolęs. Terg Charbino ir Mukdeno kelias dar smarkiau sa-ugojamas. Ant tiltų pastatytos pa-trankos. Kariūmenės stovyklos, kazermės apsupos su fortais iš 2 kerčių ir su siauraisiais langeliais laudumui. Naudai slankioja pes-ti ir raiti patruliai.

Charbine stovėjom 3 dienas. Te-ko matyti tikrai naują miestą, arba rusišką. Yra tai didelis žemės plotas, padalintas į keturkampius ir pastatnai apstatytas. Daugumas pastatų — „skabavos“, kur-nekur privatiškos. Triobos kitos ir labai didelės, tikri rūmai, iš akmens ar-ba plytų. Gatvės negrįstos. Da-bar buvo sausa ir grau, bet pavasary ir rudenyj gatvės esančios neišbėdamos ir neišvaziuojamos. Senosios miesto dalies nema-čiau. Ant geležinkelio darbinin-ka visi vietiniai. Išveidžio jų ir drabužiai savotiški. Užpakalyje kabo juoda stona kasa, kitam net iki pačių kulnų. Darbininkai pa-riška kasą už juostos, kad dirbant nekiųty. Turtingesniejie vienuose šilkuose kailiais pamuštuose apsi-rėdę. Visas jų apavilimas išro-dė šiltas ir lengvas ir neikiudo dai-lesniems krutėjimams. Jaunuome-nės veidai labai simpatiški: visi jie šaipsai, linksmūs, šnekūs, išro-dė sveiką. Vyrai augsto ugio, plačių pečių, truputį susikuprinę. Moters iki šiolei dar nė vienos ne-toko matyti. Sunkenybės nešti turi jie dviračius iš pažiusro labai sunkius. Tekiniai tokie-pat, kaip

mes mus kokios linų minamos mašinos, tik žinoma mažesni. Alis sukasi kartu su tekiniu. Yra ir musiška padarytų tekinių, tik daug sunkesnių ir tokie tekiniai sukasi apie ašį. Į tokius dviračius įkinkyti po 5—8 arklius, arba kokie 8 arkliai ir du ar trys jauciai, arba keletas arklių ir keletas jau-čių. Arkliai beveik perdėm širmi, sm

24 33rd St.	Pirmas namas nuo Szv. Jurgio bažnyčios.	1
-------------	--	---

Traukia dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo gva-

Ernest Tozetti Brewing Co.
10-th and Butler Strs, **CHICAGO, ILL**
Tel. Yards 656.
Gyvenimo adresas: 3148 So. Auburn Avenue, Chicago, Ill.

Tel. Yards 00

Juozapas Žilinskas,
15 Market st., Dekalb, Ill.

Ernest Tosetti Brewing Co.
 10-th and Butler Strs, CHICAGO, ILL
 Tel. Xarda 858

140 W. 34-th St. • (tarp Broadway ir 7 Ave.) • New York, N.Y.
Dėl vietinių institutų atdaras košmą dieną nuo 10 iki 5 val. po pietų. Nedėliomis; nuo 10 iki 1 val. po pietų.

Trauma dantis be jokio skaudėjimo, instato auksinius, ar kokius kas nori. Darbą savo garantuoja.

0-th and Butler Strs, CHICAGO, ILL
Tel. Yards 656.
Gyvenimo adresas: 3148 So. Auburn Avenue, Chicago, Ill.

Dēi vietinīj institūtas atdaras kōzīg diēgā nuō 10 lī 5 val. pō pietj. Nedēlīoms; nuō 10 lī 1 pal. pō pietj.